

DBZ-1601100202020201 Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (W.E.F. 2016) Examination

July - 2022

Sanskrit : ECT-02

(नाट्यशास्त्र (अध्याय - १, २ एवं ६)) (दशरूपकम् - (प्रकाश - १ एवं ३))

(अलंकारशास्त्र) (*Old Course*)

(*Common Paper for 2015 & 2016*)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनाभिंथी कोठपण बे करिकानुं आवश्यक विवरण सह भाषांतर करो : १४

1 Translate with necessary note on any **two** of the following कारिका : 14

(1) सर्वशास्त्रार्थसंपन्नं सर्वशिल्पप्रवर्तकम्।

नाट्याख्यं पञ्चमं वेदं सेतिहासं करोम्यहम्॥

(2) देवानां मानसी सृष्टिर्गृहेषूपवनेषु च।

यत्रभावाभिनिष्पन्नाः सर्वे भावा हि मानुषाः॥

(3) चत्वारोऽभिनया ह्येते विज्ञेयाः नाट्यसंश्रयाः।

(4) लोकधर्मी नाट्यधर्मी धर्मीति द्विविधिः स्मृतः।

भारती सात्वती चैव कैशिक्यारभटी तथा॥

२ नाट्यशास्त्रની પરંપરામાં આચાર્ય ભરતમુનિનું સ્થાન અને યોગદાન મૂલવો. ૧૪

2 Evaluate the સ્થાનં एवं યોગદાનં of આચાર્ય ભરતમુનિ in Indian 14
નાટ્યશાસ્ત્ર પરમ્પરામ્।

અથવા / OR

૨ ભરતમુનિના નાટ્યશાસ્ત્રને અનુસરી નાટ્યની ઉત્પત્તિ અંગેની કથા સવિસ્તર વર્ણવો. ૧૪

2 Describe in detail the નાટ્યોત્પત્તિકથા accoding to નાટ્યશાસ્ત્ર of 14
ભરતમુનિ।

૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે અનુવાદ સાથે સમજાવો : ૧૪

૩ Translate with explanation any **two** of the following : 14

(1) વસ્તુનેતારસસ્તેષાં ભેદકઃ।

(2) ઇકો રસોઽઙ્ગીકર્તવ્યો વીરઃ શૃંગાર એવ વા।

(3) બીજબિન્દુપતાકાઘ્યપ્રકરી કાર્યલક્ષણા।

અર્થપ્રકૃતયઃ પન્ન તા એતાઃ પરિકીર્તિતાઃ॥

(4) પ્રખ્યાતવંશો રાજર્ષિદિવ્યો વા યત્ર નાયકઃ।

૪ ધનંજય વિરચિત ‘દશરૂપકમ્’ને આધારે ‘નાટક’ના લક્ષણો સવિસ્તર ચર્ચો. ૧૪

4 Discuss in detail ‘નાટક લક્ષણાનિ’ according to ‘દશરૂપકમ્’ of 14
ધનંજય।

અથવા / OR

૪ દશરૂપકને આધારે આરંભ, યત્ન વગેરે પાંચકાર્યાવસ્થા વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪

4 Write a detailed note on the પન્ચકાર્યાવસ્થા આરમ્ભ યત્નાદિ 14
according to દશરૂપકમ્।

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

5 Write short notes on any **two** of the following : 14

(1) ભરત રસસૂત્રે શક્તુકઃ મતઃ।

(2) નાટ્યશાસ્ત્રે રંગશીર્ષમ્।

(3) દશરૂપકે પન્ચ અર્થોપક્ષેપકાઃ।

(4) દશરૂપકે પન્ચ સન્ધયઃ।